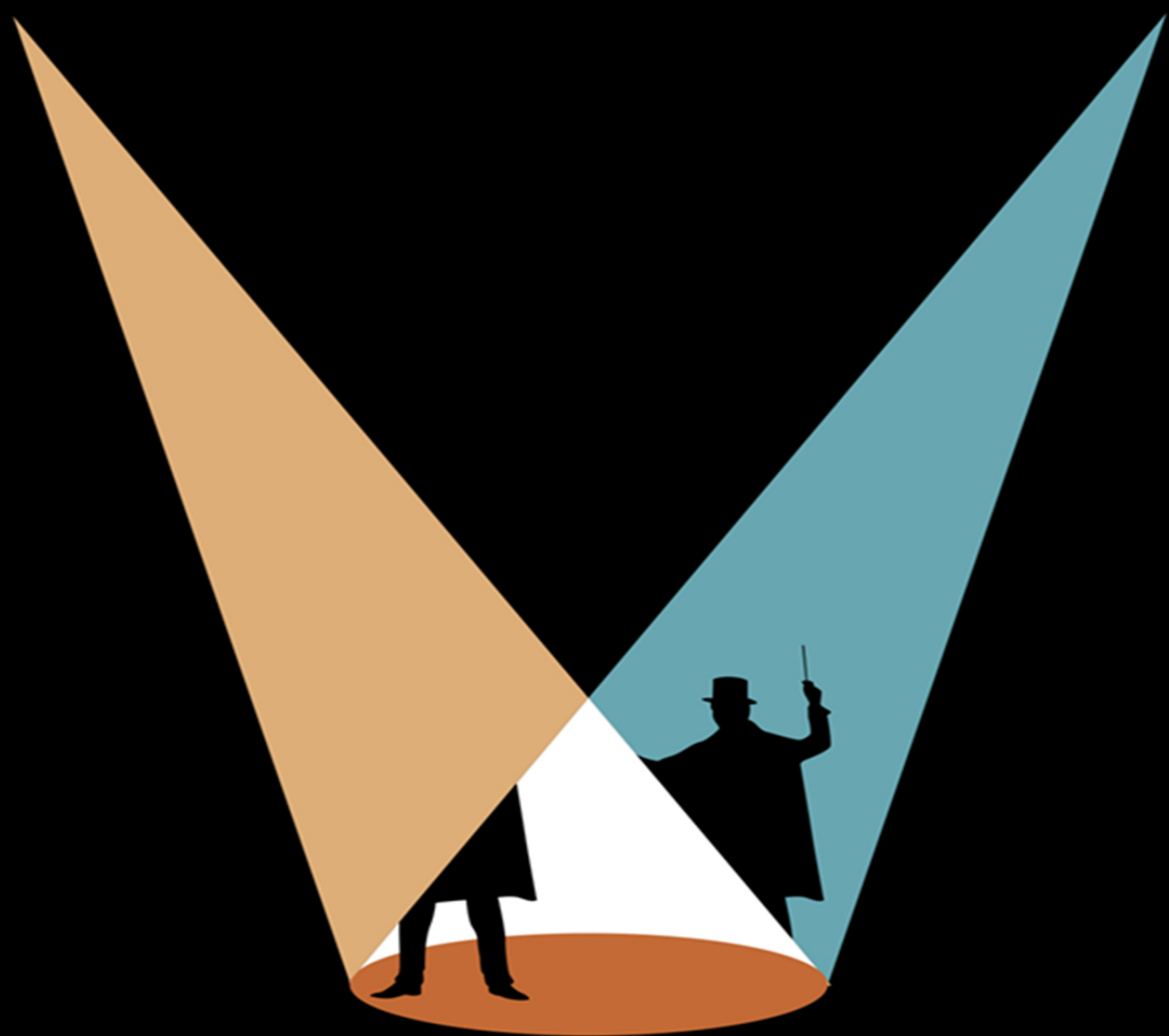

Престиж

В основі сюжету роману відомого британського письменника — історія протистояння двох талановитих ілюзіоністів початку ХХ століття. Пошук нових ефектних трюків, що перемішався з особистою ворожнечею, поступово переріс у справжню битву технологій, до якої залучили навіть геніального винахідника Ніколу Теслу. Невпинна гонитва призвела до трагедії. Свідками розв'язки стали прямі нащадки ілюзіоністів, що за століття прочитають щоденники магів. Захопливі описи трюків, гострота емоцій персонажів, фірмовий «холодок» високо оцінять прихильники жанру містичного трилера. Роман відзначено Всесвітньою премією фентезі (1996).

КРИСТОФЕР ПРИСТ

П Р Е С Т И Ж

ФАБУЛА
ВИДАВНИЦТВО

Частина перша. ЕНДРЮ ВЕСЛІ

I

Усе почалося в поїзді, що прямував на північ Англії, але невдовзі я з'ясував, що ця історія триває понад сотню років.

Тоді мене не турбували ніякі передчуття: я вирушав у відрядження, аби перевірити інформацію про неприємний інцидент у якійсь релігійній секті. У мене на колінах лежав товстий пакунок, доставлений ранковою поштою. Я не поспішав розпечатувати його — кілька днів тому мені зателефонував батько й повідомив про посилку, але я пропустив його слова повз вуха. Довкола панував хаос: моя дівчина вирішила покинути мене й носилася туди-сюди, гримаючи дверима спальні.

— Добре, тату,— мовив я, спостерігаючи за тим, як Зельда мчить повз мене з коробкою моїх компакт-дисків.— Надішли мені поштою. Я подивлюся.

Я відкрив пакунок після того, як прочитав ранковий випуск «Кронікл» і купив у рознощика сандвіч і розчинну каву в пластанці. Всередині виявилася велика книга у м'якій палітурці, між сторінками якої була вкладена записка, а також — згорнений навпіл надірваний конверт.

У записці було сказано таке: «Любий Енді, ось книжка, про яку я тобі розповідав. Гадаю, її відправила саме та жінка, що телефонувала мені. Вона розпитувала, як тебе знайти. Додаю конверт, в якому принесли книжку. Штемпель нечіткий, але роздивитися можна. Мама дуже цікавиться, коли ти до нас навідаєшся. Як щодо наступних вихідних?

З любов'ю —

Тато».

Нарешті я пригадав деякі подробиці нашої телефонної розмови. Батько сказав, що мені передали книжку, і, судячи з усього, відправниця — далека родичка, оскільки вона щось говорила про мою сім'ю. Треба було слухати уважніше.

Хай там як, а я отримав книжку. Вона називалася «Таємні прийоми сценічної магії», і написав її якийсь там Альфред Борден. Щось на кшталт довідника, де описувалися різні маніпуляції ілюзіоністів, фокуси з картами, трюки з шовковими хустками і таке інше. Єдине, що привернуло мою увагу, — це оформлення. Нещодавно опублікована книга нагадувала факсимільне відтворення старого видання, що підтверджувалося специфічним шрифтом, ілюстраціями, заголовками й вичурним стилем.

Я не розумів, чим могла зацікавити мене подібна книжка, крім імені автора. Я теж з'явився на світ під прізвищем Борден, але ношу прізвище прийомних батьків, відколи мене усиновили. Офіційно мене звать Ендрю Веслі. Хоча ніхто не приховував, що я — усиновлена дитина, я завжди вважав Дункана та Джилліан своїми справжніми батьками, щиро любив їх і повадився як рідний син. Наші стосунки залишилися незмінними. Я геть нічого не відчуваю до біологічних батьків. Мені байдуже, що з ними сталося і чому вони відмовилися від мене. Я подорослішав, проте бажання розшукати їх не виникло. Що було, то загуло. Я не переймаюсь долею цих людей.

Щоправда, з моїм минулим пов'язана одна таємниця, що загрожує перетворитися на нав'язливу ідею.

Я певен — точніше, майже певен,— що мав брата-близнюка, з яким нас розлучили після усиновлення. Не маю жодного уявлення, чому з нами так вчинили і де він перебуває зараз, але я анітрохи не сумнівався, що ми одночасно потрапили в прийомні родини. Вперше я запідозрив про його існування в підлітковому віці. Якимось мені попався пригодницький роман, де описувалося, що більшість близнюків поєднані незбагненним зв'язком на телепатичному рівні. Навіть якщо вони живуть у різних країнах, за сотні миль один від одного, це не заважає їм обмінюватися інформацією і поділяти біль, подив, щастя, пригніченість. Коли я прочитав це, мені сяйнула здогадка і чимало незрозумілих речей раптом набули сенсу.

Скільки я себе пам'ятаю, мене не полишало відчуття, що моє життя належить не тільки мені. В дитинстві я не надавав цьому значення і вважав, що таке трапляється з усіма хлопцями. Згодом, переконавшись, що жоден із моїх друзів не мав цього досвіду, я намагався розкрити таємницю. Книжка принесла мені неабияке полегшення і начебто дала відповіді на всі питання. Десь там існував мій брат-близнюк.

Наша близькість відчувається невиразно — мені здається, що хтось оберігає мене, спостерігає за моїм життям. Часом надходять значно чіткіші сигнали. Я описав би ці відчуття як постійне тло, крізь яке вряди-годи пробиваються більш конкретні і точні «послання», хоча спілкування завжди здійснюється несловесними засобами.

Іноді — приміром, коли я бував п'яним,— мені передавалося хвилювання брата, його страх, що зі мною станеться лихо. Якимось я затримався на вечірці і пізно вертався додому. Щойно я сів за кермо, мене обпік настільки сильний спалах тривоги, що я миттєво прийшов до тями. Коли я спробував розповісти про це приятелям, які розважалися зі мною, вони взяли мене на глум. Хай там як, а тієї ночі я їхав навдивовижу тверезим. Мабуть, тут задіяний парапсихологічний механізм, яким ми користуємося, не розуміючи, як саме він функціонує. Наскільки мені відомо, ніхто не запропонував вичерпного пояснення цього явища, хоча такі випадки є поширеними й зафіксованими.

Однак моя історія овіяна іншими загадками.

Мені не вдалося вийти на слід брата. Згідно з документами, я не мав рідних братів, тим паче близнюків. Хоча я потрапив до прийомної сім'ї у віці трьох років, у мене залишилися уривчасті спогади про минуле. Згадати брата я не можу. Мої нинішні батьки нічого не знають; вони стверджують, що під час усиновлення про інших дітей навіть не йшлося.

Усиновлена дитина має певні права. Найголовніше — захист від біологічних батьків. Закон забороняє їм будь-які контакти. Ще один важливий привілей — після досягнення повноліття людина може ознайомитися з деякими обставинами усиновлення. Скажімо, дізнатися імена біологічних батьків або адресу суду, де було здійснено процедуру усиновлення. Дозволяється вивчити відповідні записи.

Щойно мені виповнилося вісімнадцять, я скористався всіма цими правами. Мене переповнювало бажання розвідати якомога більше інформації про родичів. Агенція з усиновлення спрямувала мене до суду графства Ілінг, де зберігалися документи. Там я виявив, що до прийомної родини мене віддав батько — Клайв Олександр Борден. Моя мати — Діана Рут Борден (у дівоцтві Елінгтон) — померла невдовзі після моєї появи на світ. Я припустив, що втрата дружини спонукала Бордена відмовитися від мене, але, за моїми підрахунками, від дня її смерті до мого усиновлення минуло понад два роки і впродовж цього періоду батько виховував мене самотужки. Моє офіційне ім'я — Ніколас Джуліус Борден. Я не знайшов жодної згадки про другу дитину — усиновлену чи будь-яку іншу.

Згодом я проглянув усі акти реєстрації народження в архівах лікарні Святої Катерини. Скрізь зазначалося, що я єдиний син подружжя Борденів.

Попри все, мій телепатичний зв'язок із братом-близнюком не обірвався й існує донині.

II

Книжка, опублікована американським видавництвом «Доувер Паблікейшенз», була якісно й гарно оформлена. На обкладинці красувався одягнений у смокінг фокусник, який виразно простягав руки до дерев'яного ящика, звідки виходила молода дівчина, що сліпуче посміхалася. За тих часів її вбрання, безсумнівно, вважалося доволі відвертим.

Під іменем автора було написано: *«Редакція і примітки лорда Колдердейла»*.

У нижньому кутку виднівся чіткий напис великими білими літерами: *«Знаменита збірка секретів, захищених клятвою»*.

На зворотному боці аркуша був надрукований довший і змістовніший текст:

«Ця книжка, вперше опублікована видавництвом “Гудвін & Ендрюсон” у Лондоні 1905 року, призначалася виключно для професійних фокусників, які погоджувалися скласти клятву про нерозголошення. Примірники першого видання стали бібліографічною рідкістю і наразі є недоступними широким колам читачів.

Нинішнє видання вперше виходить великим накладом. Текст відтворено без скорочень; збережено всі оригінальні ілюстрації, а також коментарі й примітки британського графа Колдердейла, знаного поціновувача сценічної магії.

Автор, Альфред Борден, прославився як винахідник легендарного трюку “Нове транспортування людини”. Борден виступав під псевдонімом “le Professeur de Magie”^{1} і був провідним ілюзіоністом першої декади ХХ сторіччя. На початку кар’єри його підтримували впливові покровителі — Джон Генрі Андерсон і Невіл Маскелайн. Сучасниками Бордена були Гудіні, Девід Девант, Чун Лін-Су, Бюатьє

де Кольта. Він жив у Лондоні, але часто гастролював Сполученими Штатами та Європою.

Строго кажучи, цю книжку не можна вважати навчальним посібником, проте, вона містить надзвичайно цікаву інформацію про одного з найвидатніших ілюзіоністів усіх часів і дає вичерпне уявлення про ілюзіоністські прийоми, що приверне увагу як любителів, так і професіоналів».

Я вважав кумедним той факт, що один із моїх предків був ілюзіоністом, хоча особливої зацікавленості не відчував. Більшість трюків, зокрема карткові, навіюють на мене нудьгу. Деякі телевізійні шоу справляють неабияке враження, проте я ніколи не прагнув дізнатися, яким чином досягаються такі ефекти. Пригадую один влучний вислів: «Що ревніше фокусник захищає свої секрети, то банальнішою виявляється їхня сутність».

Книга Альфреда Бордена мала один великий розділ, присвячений картковим фокусам; у другому розділі описувалися фокуси із сигаретами і монетами. До кожного розділу додавалися інструкції та пояснювальні схеми. В останньому розділі йшлося про сценічні трюки; численні ілюстрації зображували ящики з потаємним відділенням, скрині з подвійним дном, столи з підйомним механізмом, прихованим за лаштунками, та інший реквізит. Я бігцем проглянув текст.

Перша половина книжки не містила ілюстрацій — тут були викладені подробиці біографії автора й загальні відомості про світ магії. Ця частина починалася так:

«Перший запис зроблено 1901 року.

Моє ім'я — моє справжнє ім'я — Альфред Борден. Історія мого життя — історія таємниць, що повсякчас супроводжували мене. На цих сторінках вони описані вперше і востаннє; другого рукопису немає.

Я народився восьмого дня травня місяця 1856 року, в приморському містечку Гастінгз. Ріс здоровим, жвавим хлопчиком. Мій батько був відомим на всю околицю торговцем, бондарем і колісником. Наш будинок...»

На мить я уявив, як автор цієї книжки пише мемуари. Чомусь мені бачився образ високого темноволосого похмурого бородача, який, насунувши вузькі окуляри, злегка зігнувся над острівцем світла, випромінюваного настільною лампою, що стояла біля його ліктя. Усі домочадці зберігають шанобливе мовчання і виходять з кімнати, даючи йому можливість спокійно працювати. Безперечно, мої фантазії не мали нічого спільного з реальністю, але відкинути стереотипні уявлення про предків буває непросто.

Я замислився про ступінь родичання. Якщо я — прямий нащадок Альфреда Бордена (інакше кажучи, про бічну лінію не йдеться), тоді він має бути моїм прадідом чи прапрадідом. Якщо припустити, що Борден народився в 1856 році, йому було років сорок п'ять, коли він завершив роботу над книжкою. Малоімовірно, що цей чоловік був батьком мого батька. Все вказує на те, що він належав до попередніх поколінь.

Передмова була написана приблизно в тому ж стилі, що й авторський текст, що ряснів докладними екскурсами в історію створення книжки. Судячи з усього, в основу було покладено щоденникові записи Бордена, що не призначалися для публікації. Колдердейл суттєво розширив нотатки, роз'яснив незрозумілі фрагменти й надав опис більшості трюків. У передмові не згадувалися додаткові біографічні відомості, проте я сподівався знайти їх у подальших розділах.

Щоправда, я не бачив зв'язку між цим твором і своїм братом — єдиним із кривих родичів, хто цікавив мене.

Аж раптом загудів мій мобільний. Телефонувала Соня, секретарка мого редактора. Я відразу запідозрив, що Лен Вікем наказав їй зв'язатися зі мною — перевірити, чи сів я на поїзд.

— Енді, плани щодо машини змінилися,— повідомила вона.— Гальма відмовили. Ерік Ламберт відігнав її до автосервісу.

Вона продиктувала мені адресу станції технічного обслуговування. Я не поїхав до Шеффільду на своїй машині, бо мав скористатися цією розвалюхою, яку постійно ремонтували. Інакше Лео не погодився би покрити дорожні витрати.

— Чи хоче Дядечко передати мені ще щось?

— Наприклад?

— Йому потрібен репортаж?

— Так.

— Є якісь новини?

— Надійшов факс із в'язниці штату Каліфорнія. Вони підтвердили, що Франклін перебуває там.

— Ясно.

Щойно ми попрощалися, я набрав номер батьків і поговорив із татом. Сказав, що виїхав до Шеффільду, а звідти попрямую до Склеястого Краю і, якщо вони не заперечують (звісно, не заперечують), можу заночувати у них. Батько був задоволений. Вони з Джилліан досі мешкали у Вілмслоу, графство Чешир, а я наразі працював у Лондоні й рідко відвідував їх.

Крім того, я сказав, що отримав посилку.

— Ти знаєш, навіщо тобі надіслали цю книжку? — спитав він.

— Гадки не маю.

— Плануєш прочитати?

— Я не в захваті від такого читива. Трохи погортав сторінки. Може, прогляну згодом.

— Енді, я помітив, що автор носить прізвище Борден.

— Так. Та жінка якось пояснила це?

— Здається, ні.

Закінчивши розмову, я поклав книжку в портфель і заходився роздивлятися краєвиди, що пролітали за вікном. Небо затягнули сірі хмари, по склу барабанив дощ. Я спробував зосередитися на історії, що стала приводом для цього відрядження. У штаті працівників газети «Кронікл» я вважаюся оглядачем відділу новин, що насправді є далеким від реальності. Річ у тім, що мій батько теж був журналістом і свого часу працював на манчестерську «Івнінг Пост», що належала до того ж медіаконгломерату, що й «Кронікл». Він пишався, що мене запросили на роботу до Лондону, хоча я підозрюю, що моє працевлаштування — його заслуга. Я не надто обдарований і нічим особливим не вирізнявся під час стажування. Мене давно непокоїть думка, що одного дня доведеться пояснювати батькові, чому я звільнився з престижної (на його думку) посади в одній з найвідоміших британських газет.

Поки що я тримаюся на плаву. Нинішнє відрядження стало наслідком попередньої роботи: кілька місяців тому я працював над матеріалом про групу уфологів-ентузіастів. Відтоді мій начальник — головний редактор Лен Вікем — доручав мені завдання, пов'язані з шабашами відьом, левітацією, самозайманням, виникненням кіл на засіяних полях та іншими паранормальними явищами. Як засвідчила практика, більшість епізодів були вигадками, тож мої репортажі надзвичайно рідко потрапляли на газетні шпальти. Однак Вікем знову і знову наказує мені висвітлювати такі теми.

Цього разу ситуація дещо відрізнялася. Вікем повідомив із певним злорадством, що хтось із членів секти зателефонував до редакції і спитав, чи планує «Кронікл» опублікувати репортаж про нещодавню подію. Почувши ствердну відповідь, він наполіг, щоб цим зайнявся я.

Сектанти читали деякі мої статті і вирішили, що мої тексти мали необхідну частку здорового скептицизму, що давало підстави сподіватися на об'єктивне викладення фактів. Попри це (а може, внаслідок цього), все вказувало на те, що йдеться про чергову «дуту сенсацію».

Десь у графстві Дербішир, у великому замиському маєтку, осіла каліфорнійська секта, що звалася «Церква радості імені Христа Ісуса». Минулого тижня одна з парафіянок померла природною смертю. Це сталося за присутності її доньки та лікаря. За лічені хвилини до її відходу в інший світ з'явився незнайомец. Він став біля ліжка й заходився робити заспокійливі рухи руками. Щойно жінка випустила останній подих, чоловік зник, не вимовивши жодного слова. Подальшими днями його не бачили. Проте донька небіжчиці й двоє парафіян, що увійшли до кімнати, коли гість стояв поряд із смертним одром, стверджували, що впізнали засновника секти, отця Патріка Франкліна. Йому вдалося залучити до секти велику кількість людей завдяки своїй славі й дивовижній здатності до білокації.

Інцидент був вартий уваги з двох причин. По-перше, то був єдиний випадок, коли свідком білокації Франкліна стала особа, що не належала до його секти,— шанована й відома в цій місцевості жінка. По-друге, місцеперебування Франкліна того конкретного дня можна було достеменно встановити: він відбував термін у в'язниці штату Каліфорнія. Соня щойно підтвердила, що він не виходив на волю.

III

Секта влаштувалася в Скелястому Краю, на околицях селища Колдлоу, що колись було важливим центром видобутку сланцю, а нині ледве животіло завдяки екскурсантам. У середмісті я побачив крамницю, що перебувала під державною охороною, клуб кінного туризму, кілька сувенірних кіосків і готель. Холодний мрячний дощ заважав мені розгледіти гірські хребти, що облямовували долину.

Я затримався у селищі випити чашку чаю, сподіваючись розпитати когось із місцевих про Церкву радості, але в кав'ярні нікого не було. Виявилось, що навіть буфетниця приїжджає сюди на роботу з Честерфілду.

Поки я сидів за столиком, розмірковуючи, чи не замовити чогось ситнішого на ланч, мій брат несподівано встановив зі мною контакт. Відчуття було настільки сильним і чітким, що я здивовано озирнувся, вирішивши, що хтось покликав мене. Потім заплющив очі, нахилив голову і прислухався.

Жодного слова. Жодного знаку. Жодного приводу відповісти щось, записати чи виразити власними словами. Але мене переповнювали нетерпіння, радість, хвилювання, задоволення й ентузіазм.

Я спробував з'ясувати: що це означає? Чому ти так радієш моєму приїзду? Чого хочеш від мене? Чи пов'язано це з релігійною сектою?

Чудово знаючи, що таке спілкування ніколи не переходить у діалог і мої запитання залишаються без відповіді, я чекав на якийсь сигнал. Я спрямував свої думки до нього, припускаючи, що він хотів почути щось від мене. На жаль, нічого не вийшло.

Мої переживання, певно, відбилися на обличчі, адже буфетниця почала витріщатися на мене з відвертою цікавістю. Я квапливо допив чай, повернув їй чашку та блюдце, ввічливо усміхнувся на прощання і попрямував до машини. Сівши за кермо й зачинивши двері, я отримав

друге «повідомлення» від брата. Воно нічим не відрізнялося від першого: наполегливе прохання приїхати, знайти його. Як і раніше, я не міг утілити це в словесну форму.

IV

До Церкви радості вела крута дорога схилом угору — відгалуження від головного шосе. Шлях перегороджували ковані залізні ворота. З одного боку була сторожова будка, а з іншого — хвіртка з написом «Вхід заборонено». Між двома входами було достатньо місця для паркування. Проминувши сторожку, я зупинився на ґанку і виявив сучасний дзвінок, під яким висіло надруковане на машинці оголошення:

Церква радості імені Христа Ісуса
Ласкаво просимо
Прийом за попереднім записом
Запис за телефоном: 393960, Колдлоу
Торгових представників та інших осіб
просимо дзвонити двічі
Ісус любить вас

Я двічі натиснув на кнопку, але нічого не почув.

На напіввідчиненому інформаційному стенді красувалися якісь брошури, а під ними виднілася зачинена металева шухляда з щілиною для монет, міцно пригвинчена до стіни. Кинувши п'ять пенсів у щілину, я взяв одну брошуру, повернувся до машини, притулився спиною до крила й поринув у читання. На першій сторінці було викладено коротку історію секти й додано портрет отця Франкліна. Інші три сторінки рясніли цитатами з Біблії.

Коли я вдруге глянув на ворота, вони безшумно розчахнулися — хтось скористався пультом дистанційного керування. Влаштувавшись за кермом, я завів двигун і піднявся гравійною доріжкою, що опоясувала пагорб із опуклим газоном. Подекуди висаджені декоративні дерева та кущі опустили віти під дощовою пеленою. З нижнього боку доріжки темніло громаддя рододендронів. Позирнувши у дзеркало заднього виду, я помітив, що ворота вже зачинилися. Невдовзі переді мною розкинувся маєток — величезна потворна п'ятиповерхова будівля

з чорним шиферним дахом і масивними стінами, облицьованими темно-коричневою цеглою і каменем. У вузьких високих вікнах невиразно відбивалося свинцеве небо. Мене пройняв холод, але, наближаючись до стоянки, я знову відчув присутність брата, який просив мене не зупинятися.

Трохи згодом я натрапив на вказівник «Вхід для відвідувачів» і рушив доріжкою уздовж будівлі, ухиляючись від крапель, що падали з густих заростей плюща. Штовхнувши двері, я опинився у вузькому, пропахлому пилом і старою деревиною коридорі, що нагадав мені школу, де я вчився. Це приміщення теж було просякнуте духом державної установи, але, на відміну від моєї школи, тут панувала цілковита тиша.

Побачивши на дверях табличку «Приймальня», я зупинився і постукав. Позаяк відповіді не було, зазирнув усередину, але кімната виявилася порожньою. Мою увагу привернули два старовинні столи, на одному з яких стояв комп'ютер.

Зачувши чийсь кроки, я шмигнув назад у коридор. Невдовзі на сходовому майданчику з'явилася худорлява жінка середнього віку, яка несла кілька канцелярських тек. Підбори гучно клацали об дерев'яні сходинки. Вона допитливо зиркнула на мене.

— Я шукаю місіс Голловей,— мовив я.— Це ви?

— Так. Чим можу допомогти?

Всупереч власним припущенням я не помітив американського акценту.

— Ендрю Веслі, газета «Кронікл».— Журналістське посвідчення викликало доволі мляву реакцію.— Чи можна поставити вам кілька запитань про отця Франкліна?

— Отець Франклін наразі перебуває в Каліфорнії.

— Я знаю, але минулого тижня тут стався прикрий інцидент...

— Який саме інцидент ви маєте на увазі? — перебила місіс Голловей.

— Наскільки я зрозумів, отця Франкліна бачили в цьому будинку.

Перегородивши спиною двері свого кабінету, вона повільно похитала головою.

— Гадаю, це якась помилка, містере Веслі.

— Ви бачили отця Франкліна, коли він прийшов сюди? — спитав я.

— Ні, не бачила. Він сюди не приходив.— Вона збивала мене з пантелику, чого я зовсім не очікував.— Ви зверталися до нашої прес-служби?

— Тут?

— Ми маємо офіс у Лондоні. Саме там вирішуються всі питання, пов'язані з інтерв'ю.

— Але мене попросили приїхати.

— Хто? Наш прес-секретар?

— Ні... Хтось надіслав запит до редакції «Кронікл» після візиту отця Франкліна. Ви заперечуєте цей факт?

— Чи заперечую я, що ми зверталися до вашої газети? Наші співробітники не надсилали той запит. Якщо ж вас цікавить візит отця Франкліна, так, я заперечую цей факт.

Ми впивалися очима одне в одного. Мене роздирали суперечливі почуття: я сердився на неї і ненавидів самого себе. Щоразу, як зі мною трапляється щось подібне, я звинувачую себе, вважаючи, що причина поразки — брак досвіду і нерішучість. Здається, всі наші журналісти знають, як домовлятися з людьми на кшталт місіс Голловей.

— А можна побачити когось із керівництва? — наполягав я.

— Головний адміністратор я. Інші належать до викладацького складу.

Готуючись відступати, я зробив останню спробу:

— Чи говорить вам щось моє ім'я?

— А що воно має мені говорити?

— Моє ім'я фігурує в документі.

— Запит, певно, надійшов із прес-служби. Ми тут ні до чого.

— Зачекайте хвилинку,— сказав я.

Матеріали, надіслані Вікемом напередодні, залишилися в машині, тож я пішов по них. Трохи побув надворі, під дрібним дощем, дивлячись на мокру землю. Коли я повернувся, місіс Голлоуей стояла біля сходів у тій самій позі (от тільки позбулася канцелярських тек).

Підійшовши до неї, я розгорнув аркуш із повідомленням, що його отримав Вікем факсом. Текст був таким: *«Містеру Л. Вікему, редактору газети “Кронікл”. У відповідь на ваш запит повідомляємо деталі: “Церква радості імені Ісуса Христа, Колдлоу, графство Дербішир. Пів милі на північ від селища Колдлоу, шосе А-623. Автостоянка — біля головних воріт або на території будинку. Адміністратор, місіс Голлоуей, повідомить вашому репортеру Ендрю Веслі необхідну інформацію. К. Енджер».*

— Ми тут ні до чого,— мовила місіс Голлоуей, прочитавши повідомлення.— Вибачте.

— А хто такий «К. Енджер?» — спитав я.— Чоловік? Жінка?

— Вона мешкає у східному флігелі, але не має стосунку до нашої церкви. Дякую, що завітали до нас.

Співрозмовниця стиснула мій лікоть і ввічливо підштовхнула до дверей. Вона пояснила, що в кінці гравійної доріжки є хвіртка, за якою я побачу вхід до східного крила будівлі.

— Прошу вибачення за непорозуміння,— сказав я.— Не знаю, як таке могло трапитися.

— Якщо вам потрібна додаткова інформація про церкву, звертайтеся до нашої прес-служби. Вона для цього створена.

— Гаразд.— Дощ посилюється, а я не взяв плащ.— Дозвольте поставити вам останнє запитання. Чи є хтось у будинку?

— Так. Усі присутні. Цього тижня у нас навчається понад двісті осіб.

— Таке враження, наче нікого немає.

— Ми радіємо мовчки. Лише мені дозволено розмовляти при денному світлі. Гарного дня.

Вона шмигнула всередину і зачинила за собою двері.

V

Я зрозумів, що моя місія провалилася, і вирішив зателефонувати редактору. Охоплений кепським передчуттям, я стояв під мокрим плющем і спостерігав за тим, як вітер гнав долиною щільну дощову пелену. Потім зателефонував на пряму лінію Лена Вікема. Він довго не відповідав. Я описав йому ситуацію.

— Ти вже бачив того, хто надіслав запит? — поцікавився він.— Чоловіка на прізвище Енджер.

— Саме зараз стою перед дверима,— відповів я і пояснив, у чому полягала проблема.— Навряд чи у нас щось вийде. Гадаю, це звичайна сварка між сусідами. Ти ж розумієш: їм важко догодити.

«Хіба що на шум не скаржаться»,— подумки додав я.

Запала довга мовчанка.

Нарешті Лен Вікем сказав:

— Поговори з цим сусідом. Якщо дізнаєшся щось цікаве, передзвони мені. Якщо ні, негайно повертайся до Лондону.

— Сьогодні п'ятниця,— заперечив я.— Я збирався відвідати батьків.

Вікем кинув слухавку.

VI

Біля головного входу мене зустріла жінка похилого віку, до якої я звернувся «місіс Енджер». Вона обмежилась тим, що спитала моє ім'я, уважно вивчила журналістське посвідчення і запросила мене до найближчої кімнати. У цих простих, але вишуканих апартаментах — індійські килими, старовинні стільці, полірований стіл — я відчув себе брудним нечепурою через мій зім'ятий і змоклий костюм. П'ять хвилин по тому жінка повернулася і сказала:

— Леді Кетрін чекає на вас.

Вона повела мене на другий поверх. Я опинився у просторій затишній вітальні, звідки відкривалася панорама на долину і гострі скелі, ледь видимі під струменями дощу.

Поблизу каміна, де яскраво горіли й парували дрова, стояла молода жінка. Побачивши мене, вона простягла руку. Я був ошелешений новиною про те, що господиня виявилася аристократкою і донькою пера, але вона трималася просто, без церемоній. Її зовнішність приємно здивувала мене: високий зріст, широкі вилиці, вольове підборіддя. Темне волосся зачесане таким чином, аби пом'якшити дещо різкі риси. Широко розкриті очі. На обличчі застиг напружений вираз, ніби її хвилювало, що я можу сказати чи подумати.

Незнайомка сухо привіталася зі мною, але, щойно жінка вийшла з кімнати, її манери змінилися. Вона відрекомендувала себе як Кейт Енджер і сказала, щоб я не зважав на її титул, оскільки вона рідко згадує про нього. Попросила мене підтвердити, що я — Ендрю Веслі. Я підтвердив.

— Ви, певно, відвідали головну будівлю?

— Церкву радості? Мене не пустили далі дверей.

— Боюсь, це моя провина. Я попередила їх про ваш можливий візит. Місіс Голловей була не в захваті.

— Гадаю, це ви написали листа до редакції?

— Мені хотілося зустрітися з вами.

— Я зрозумів. Звідки вам відомо про мене?

— Згодом дізнаєтесь. Я ще не обідала. А ви?

Ми спустилися на перший поверх, де економка (леді Кетрін називала її місіс Мейкін) готувала скромний ланч: шматочки холодного м'яса, сир і салат. Коли ми сіли за стіл, я спитав Кейт Енджер, навіщо вона змусила мене подолати такий довгий шлях, скориставшись вигаданим приводом.

— Ви помиляєтесь. Йдеться про вагомий привід,— заперечила вона.

— Сьогодні ввечері я маю написати репортаж.

— Складне завдання. Чи їсте ви м'ясо, містере Веслі?

Вона передала мені тарілку. Під час трапези ми підтримували люб'язну бесіду — Кейт розпитувала мене про газету, кар'єру, де я живу і таке інше. Я ніяк не міг забути про її титул, що призводило до певної напруги між нами, але що довше ми спілкувалися, то більш невимушено я почувався. Вона поводитися насторожено, майже знервовано, й часто відверталася і дивилася вбік, поки я відповідав на запитання. Я помітив, що у неї тремтіли руки, коли вона брала щось зі столу. Нарешті настала її черга розповідати. Виявилося, що цей будинок належав їй родині понад триста років. Вони володіли майже - всією долиною, а деякі землі віддавали в оренду фермерам. Її батько був графом, але оселився за кордоном. Мати померла, а єдина близька родичка — старша сестра — мешкала в Брістолі з чоловіком та дітьми.

До Другої світової війни ці люди утримували челядь і мали всі права на маєток. Потім міністерство оборони реквізувало більшість кімнат, розмістивши там регіональний штаб транспортного управління Королівських військово-повітряних сил. Тоді її сім'я перебралася до східного флігеля, якому завжди надавала перевагу. Після війни Королівські ВПС поїхали звідси, і будинок був переданий Раді графства Дербішир. Що ж до нинішніх орендарів (як назвала їх Кейт), вони осіли тут у 1980 році. Спершу її батьки були стурбовані перспективою сусідства з релігійною сектою, та оскільки потребували грошей, зрештою все владналося. Заняття в церкві проходили тихо, а сектанти виявилися ввічливими й приємними людьми, які часто подорожували (їх кудись возили автобусами). Саме тому останнім часом ані Кейт, ані мешканці селища не очікували від них нічого поганого.

Ланч добіг кінця, і місіс Мейкін подала нам каву.

— Отже, історія про білокацію священника, заради якої я приїхав, була вигадкою? — спитав я.

— І так, і ні. Служителі цього культу не приховують, що в основі вчення лежать слова духовного лідера. Вважається, що отець Франклін — стигматик, який має здатність до білокації, але цей факт жодного разу не підтвердили сторонні спостерігачі — принаймні, за контрольованих умов.

— Це правда чи ні?

— Не знаю. Останнім свідком була жінка, місцевий лікар, яка бозна-чому дала інтерв'ю дешевій газеті, і журналісти роздмухали сенсацію. Я дізналася про це нещодавно, коли навідалася до селища. Не розумію, як можна вірити в таке, адже лідер секти сидить у якійсь американській в'язниці, чи не так?

— Якщо такий епізод мав місце, це додає інтриги всій історії.

— Скидається на шахрайство. Приміром, звідки лікар Елліс довідалася, який вигляд має священник? Ми маємо лише опис однієї

з сектанток.

— У вашому листі сказано, що це чистісінька правда.

— Повторюю, я хотіла зустрітися з вами. Схильний до білокації чоловік — чудовий привід.

Вона засміялася так, як сміються люди, коли очікують, що співрозмовник оцінить вдалий жарт. Я гадки не мав, до чого вона хилить.

— Невже ви не могли зателефонувати до редакції? — спитав я.— Або написати мені особисто?

— Так, могла... Просто я не була певна, що ви саме той чоловік, який мені потрібен. Спочатку хотіла познайомитися.

— Не розумію, чому ви вирішили, що я маю зацікавитися релігійним фанатиком, здатним до білокації.

— Так склалося. Вплинула полеміка про сутність магії і таке інше.— Вона очікувально глянула на мене.

— За кого ви мене мали?

— Ви син Клайва Бордена. Правнук Альфреда Бордена. Правильно?

Вона старалася не відривати від мене погляду, проте якась нестримна сила немовби змушувала її відвертатися. Знервована, ухильна поведінка призвела до створення натягнутої атмосфери, для якої, здавалося б, не було жодних підстав. На столі залишалися тарілки з недоїденими закусками.

— Чоловік на ім'я Клайв Борден — мій біологічний батько,— підтвердив я.— Але я був усиновлений іншою родиною у віці трьох років.

— Ясно. Отже, я не помилилася. Ми з вами колись зустрічалися. У дитинстві. Тоді вас звали Нікі.

— Не пригадую,— сказав я.— Мабуть, я був дуже малий. А де ми зустрічалися?

— Тут, у цьому будинку. Ваш батько теж був. Ви справді нічого не пам'ятаєте?

— Анічогісінько.

— Може, у вас збереглися інші спогади про ті часи?

— Уривчасті. Але це місце я точно не пам'ятаю. Хоча ваш будинок мав би вразити дитячу уяву, хіба ні?

— Зрозуміло. Ви не перший, хто каже таке. Моя сестра Розалі ненавиділа цей будинок і за першої-ліпшої нагоди поїхала звідси.— Вона підхопила дзвіночок, що лежав на підставці, і двічі подзеленчала.
— На десерт я люблю пити щось гаряче. Бажаєте приєднатися до мене?

— Так, дякую.

Невдовзі з'явилася місіс Мейкін, і леді Кетрін встала з-за столу.

— Ми з містером Веслі перейдемо до вітальні, місіс Мейкін.

Піднімаючись широкими сходами, я відчув раптову потребу втекти, забратися з дивного будинку. Ця жінка знала про мене більше, ніж я сам, причому йшлося про часи, які я викреслив із пам'яті. Безсумнівно, настав день, коли я волею-неволею мусив перетворитися на Бордена. Спершу його книжка, а тепер — запрошення. Все було взаємопов'язане, але її інтриги мене не стосувалися. Чому я маю перейматися цим чоловіком та його родичами, що відвернулися від мене?

Ми повернулися до кімнати, де я вперше побачив Кейт, і господиня рішуче зачинила двері. Вона, ймовірно, здогадувалася про моє бажання дременути й прагнула якнайдовше затримати мене.

На низькому столику, між кріслами й канапою, красувалася срібна таця, де були розставлені кілька пляшок, келихи й відерце з льодом. Один із келихів уже був наповнений якоюсь сумішшю (певно, її приготувала місіс Мейкін).

Кейт жестом запросила мене сісти й спитала:

— Що ви питимете?

Правду кажучи, я залюбки випив би кухоль пива, але на таці стояли міцні напої.

— Те саме, що й ви.

— Американське віскі з содовою. Бажаєте?

Я погодився, і Кейт змішала дві порції. Усівшись на канапі, вона підігнула під себе ноги й одним духом випила половину келиха.

— Як довго ви можете залишитися? — поцікавилася вона.

— Встигну випити віскі.

— Я хочу поставити вам чимало запитань.

— Стосовно чого?

— Стосовно того, що сталося, коли ми були дітьми.

— Навряд чи я допоможу вам,— сказав я. Очевидно, що вона полюбляла пити й розумілася на напоях. Це певною мірою зближувало нас. На вихідних я зазвичай випивав із друзями. Однак її очі досі бентежили мене — часом вона пронизувала пильним поглядом, а часом косилася кудись, унаслідок чого складалося враження, буцімто за мою спиною, поза полем зору, ходить якийсь незнайомець.

— Одна коротка відповідь може зекономити купу часу,— зауважила вона.

— Гарзд.

— Чи є у вас ви брат-близнюк? Може, він помер у дитинстві?

Здригнувшись від несподіванки, я пролив віскі на штани. Довелося відставити келих і промокнути рідину серветкою.

— Чому ви питаєте?

— Отже, він у вас є? Чи був колись?

— Не знаю. Гадаю, так, але мені не вдалося розшукати його. Інакше кажучи... Я не певен.

— Мабуть, я очікувала на таку відповідь,— мовила вона.— Хоча сподівалася почути іншу.

VII

— Якщо йдеться про Борденів,— сказав я,— попереджаю, що я нічого про них не знаю.

— Розумію. Але ви один із них.

— Був. Це прізвище стало для мене чужим.— Зненацька переді мною розгорнулася історія її роду, понад триста років безперервної зміни поколінь: спільне прізвище, спільний будинок, спільне минуле. Моя особиста історія починає відлік від трьох років.— Сумніваюсь, що ви маєте уявлення про життя в прийомній сім'ї. Я був малою дитиною, коли батько позбувся мене. Якби я весь час страждав через його рішення, нічого путнього у мене б не вийшло. Я давно поставив крапку в наших стосунках, бо вибору не було. Нині маю нову родину.

— Проте ваш брат досі носить прізвище Борден.

Щоразу, як Кейт згадувала мого брата, я відчував укол совісті, тривоги й цікавості. Судячи з усього, вона користувалася цим, аби послабити мою оборону. Існування брата-близнюка завжди було моїм таємним переконанням, частиною моєї особистості, яку я нікому не розкривав. А зараз переді мною сиділа незнайомка й говорила про нього як про реальну людину.

— Чому це вас турбує? — спитав я.

— Коли ви вперше почули про мене, моє прізвище викликало якісь асоціації?

— Ні.

— Чи знайоме вам ім'я «Руперт Енджер»?

— Ні.

— А Великий Дантон, фокусник?

— Ні. Колишня сім'я мене не обходить. Я хочу вийти на слід брата. От і все.

Упродовж нашої розмови Кейт часто прикладалася до келиха й зрештою вихилила його. Вона подалася вперед, змішала ще одну порцію і спробувала долити віскі й мені. Пам'ятаючи, що ввечері мені за кермо, я відвів руку, перш ніж вона наповнила мій келих по вінця.

— Мені здається, що доля вашого брата пов'язана з подіями столітньої давнини,— мовила вона.— З одним із моїх предків, Рупертом Енджером. Ви стверджуєте, що не чули про нього, і тут немає нічого дивного, але наприкінці минулого століття він був знаменитим фокусником. Виступав під псевдонімом Великий

Дантон. Його переслідував інший ілюзіоніст на ім'я Альфред Борден. Ваш прадід. Чи відомо вам щось про нього?

— Лише те, що він написав книжку. Гадаю, ви її надіслали.

— Їхня ворожнеча тривала багато років. Вони постійно шкодили один одному, заважали виступати на сцені. Ця історія викладена в книжці Бордена. Принаймні, з його позиції. Ви прочитали її?

— Не встиг. Отримав посилку сьогодні вранці...

— Я подумала, що вам буде надзвичайно цікаво.

І знову я замислився над тим, навіщо копирсатися в минулому. Бордени залишилися десь у глибинах віків. Вони відмовилися від мене, і я майже нічого не знаю про них. Кейт обговорювала те, що хвилювало її, а не мене. Я слухав із ввічливості. Вона навіть не здогадувалася, що напоролася на невидимий опір, захисний механізм, що його підсвідомо виробляє покинута дитина. Аби звикнути до нової родини, я мусив забути про все, що стосувалося минулого. Скільки разів треба це повторити?

Кейт оголосила, що хоче показати мені дещо. Відставила вбік келих і попрямувала до письмового столу, що стояв біля стіни, позаду мене.

Коли вона нахилилася до нижньої шухляди, комірець її сукні трохи сповз із шиї, що дозволило мені розгледіти білу бретельку і мереживну чашечку бюстгальтера. Їй довелося відвернутися від мене, щоб просунути руку до шухляди, і я побачив граційну лінію спини, ті самі бретельки, що проступали під тонкою тканиною, хвилясте волосся, що спадало на обличчя. Ця жінка намагалася затягти мене у щось невідоме, а натомість я безцеремонно оцінював її принади, ліниво розмірковуючи про те, яка вона в ліжку. Уявляв секс із поважною леді, як жартома висловилися би мої колеги-журналісти. Хай там як, а моє життя видавалося мені більш захопливим і складним, ніж давні історії про якихось там фокусників минулого сторіччя. Кейт питала, в якому районі Лондону я мешкаю, але не уточнювала з ким, тож я нічого не розповів їй про Зельду. Дивовижна й екстравагантна Зельда: коротка стрижка, кільце в носі, чоботи з шипами, розкішне тіло. Три дні тому вона ошелешила мене зізнанням, що потребує вільних стосунків, і пішла о пів на дванадцяту ночі, прихопивши із собою більшість моїх книжок і компакт-дисків. Відтоді я її не бачив і починав тривожитися, хоча вона вже влаштовувала подібні шоу. Мені хотілося поговорити про Зельду із цією шановною пані — не тому, що мене цікавила її думка, а тому, що Зельда — моя реальність. Скажіть: як мені повернути мою дівчину? Або: як звільнитися з газети, не образивши батька? Куди податися, якщо Зельда справді пішла від мене, адже я жив у помешканні її батьків? Чим заробляти на життя, якщо я втрачу роботу? А якщо мій брат існує, де й як його знайти?

Будь-яке з вищенаведених запитань хвилювало мене значно більше, ніж ворожнеча між прадідами, про яких я ніколи не чув. Щоправда, один із них написав книжку. Доволі цікаво. Можливо, варто обговорити цю тему.

— Сто років не торкалася їх.— Кейт порпалася в шухляді, і її голос лунав приглушено. Вона витягла кілька сімейних альбомів, обережно поклала їх на підлогу й полізла в глиб шухляди.— Ось вони.

Жінка тримала в руках брудний стос старих, вицвілих паперів різного розміру. Залишивши їх на канапі, вона підхопила свій келих і лише тоді заходилася гортати сторінки.

— Мій прадід був схильний до патологічної охайності,— мовила вона. — Він ніколи нічого не викидав. Навпаки, клеїв наліпки, укладав списки й зберігав різні дрібниці у спеціальних відділеннях шафи. Коли я була маленькою, часто чула від батьків: «Це дідові речі». Ми не торкалися його документів, нам навіть заборонялося дивитися на них. Але ми з Розалі не втрималися від спокуси й кілька разів порушили заборону. Коли вона вийшла заміж і поїхала звідси, я залишилася сама й нарешті проглянула весь архів. Мені вдалося продати дещо з костюмів і реквізиту, причому за хорошу ціну. Ось ці афіші я знайшла в його колишньому кабінеті.

Розповідаючи, вона перебирала афіші і зрештою простягла мені протертий пожовтілий аркуш, який так часто згортали й розгортали, що він майже розсипався у пил. Ця афіша сповіщала про концерт у «Театрі Імператриці» на Еверинг-роуд у Сток-Ньюїнгтоні. Над списком виконавців було надруковано, що кількість показів обмежена і відвідати їх можна у денний і вечірній час, від 14 до 21 квітня («Слідкуйте за газетними оголошеннями»). Окрасою програми був ірландський тенор Денніс О'Каннаган («Відкрий серце веселій Ірландії»), чиє ім'я було виділено червоним. Також виступали сестри Маккі («Тріо чарівних співачок»), Семмі Рейнальдо («Боїтеся лоскоту, ваша високосте?»), Роберт і Роберта Франкс («Неперевершена декламація»). Усередині списку — нахилившись ближче, Кейт тицьнула пальцем у рядок — значилося таке: «Великий Дантон» («Найвидатніший у світі ілюзіоніст»).

— Мій прадід довго йшов до своєї мети,— пояснила вона.— Більшу частину життя він прожив скромно й прославився лише за кілька років до смерті. Ця афіша датується 1881 роком, коли він щойно став відомим.

— А це що таке? — спитав я, вказуючи на акуратно виведений стовпчик на полях афіші. Аналогічні стовпчики виднілися на звороті.

— Те, що я називаю «маніакальною системою підрахунків» Великого Дантона,— відказала Кейт. Вона перемістилася з канапи на килим і невимушено опустила на коліна поряд із моїм кріслом. Нагнувшись до афіші, затиснутій у моїй руці, вона провадила далі.— Я ще

не зовсім розібралася, але перша цифра позначає ангажемент. Десь тут має бути гробсбук із повним переліком усіх його виступів. Нижче розшифровано, скільки разів він виходив на сцену — як денні, так і вечірні виходи. Далі вказані порядкові номери фокусів з основного репертуару. Крім того, в його кабінеті зберігається близько десятка книжок, де описано всі трюки. Кілька таких записників лежать тут — можете подивитися, які фокуси він показував у Сток-Ньюїнгтоні того тижня. Однак його система є значно складнішою: більшість трюків мають варіації, і до кожної додаються перехресні посилання. Погляньте на цю цифру — «10 г». Мабуть, таким був гонорар. Десять гіней.

— Це багато?

— Якщо йдеться про один виступ, це приголомшлива сума. Проте я підозрюю, що це оплата за тиждень. Доволі скромна. Гадаю, той театр був скромним.

Я підхопив інші афіші. Як і сказала Кейт, на кожній із них був проставлений цифровий код.

— Увесь його реквізит відмічений ярликами,— пояснила вона.— Іноді я дивуюсь, як він знаходив час спілкуватися із зовнішнім світом і заробляти собі на життя. Розчищаючи підвал, я виявила, що кожен предмет пронумерований, внесений до величезного реєстру разом із перехресними посиланнями на інші записники.

— Може, хтось допомагав йому.

— Ні, почерк скрізь однаковий.

— У якому році він помер? — спитав я.

— Як не дивно, є певні сумніви. У газетах згадують 1903 рік. «Таймз» навіть розмістила некролог, але деякі селяни стверджують, що рік по тому він ще жив тут. Найдивовижніше, що я натрапила на цей некролог в альбомі з газетними вирізками — приклеєний, пронумерований і вказаний у реєстрі, як і всі інші матеріали.

— Як ви це пояснюєте?

— Ніяк. Альфред Борден пише про це у своїй книжці. Завдяки йому я про все дізналася, а потім спробувала з'ясувати, що ж між ними сталося.

— Чи лишилися ще якісь записи?

Вона потягнулася за альбомами, а я плеснув собі чергову порцію американського віскі — цей незнайомий сорт починав мені подобатися. А ще мені подобалось, що Кейт сидить біля моїх ніг, час від часу зводить на мене очі й нахиляється ближче. Незвична ситуація — ледве розуміючи, що відбувається, я розмовляв про фокусників і зустрічі в ранньому дитинстві, замість того щоб писати репортаж чи їхати в гості до батьків, як планував.

Частина моєї свідомості, телепатично пов'язана з братом, сповнилася неземного спокою, яким він ніколи не ділився зі мною. Він умовляв мене залишитися.

За вікном сутеніло, і дощ над Пеннінськими горами не вщухав. Був крижаний протяг. Кейт підкинула у вогонь ще одне поліно.

Частина друга.

АЛЬФРЕД БОРДЕН

I

Перший запис зроблено 1901 року.

Моє ім'я — моє справжнє ім'я — Альфред Борден. Історія мого життя — історія таємниць, що повсякчас супроводжували мене. На цих сторінках вони описані вперше і востаннє; другого рукопису немає.

Я народився восьмого дня травня місяця 1856 року, в приморському містечку Гастінгз. Ріс здоровим, жвавим хлопчиком. Мій батько був відомим на всю околицю торговцем, бондарем і колісником. Наш будинок № 105 на Менор-роуд примостився біля довгої звивистої вулиці, що прилягала до одного з пагорбів, на якому розкинувся Гастінгз. За будинком простиралася пустинна долина, де влітку випасали худобу, а перед вікнами бовванів той самий щільно забудований пагорб, що затуляв собою море. Завдяки тамошнім мешканцям, фермерам і підприємцям мій батько мав роботу і заробляв гроші.

Наш будинок вирізнявся шириною і висотою з-поміж інших через наявність масивних воріт, що вели до майстерні та сараїв на задньому дворі. Моя кімната, що виходила вікнами на вулицю, розташовувалася прямисінько над цими воротами й була відділена від них лише дощатою підлогою і тонким шаром штукатурки, внаслідок чого я цілий рік страждав від гамору, а взимку — ще й від страшного холоду. Саме в цій кімнаті я зростав і мужнів, поступово перетворюючись на чоловіка.

Нині цей чоловік — *Le Professeur de Magie*, а я — майстер ілюзій.

II

Хоча я тільки почав вести щоденник, мені доведеться відхилитися від основної лінії, адже я не маю наміру обмежитися звичайним життєписом, як заведено у тих, хто пише власну автобіографію. Повторюю, ця історія присвячена таємницям мого життя. Таємничість — невід’ємна частина моєї професії.

Спершу дозвольте мені визначити й докладно розглянути обраний мною принцип ведення цих нотаток. Розкриття власних секретів може сприйматися як зрада мене самого, але слід ураховувати, що ви маєте справу з ілюзіоністом: я дозволю вам побачити лише те, що захочу показати. Присутня незрима загадка.

Ось чому я вважаю за потрібне розтлумачити два взаємопов’язаних поняття: *таємниця* і *сприйняття таємниці*.

Наведу конкретний приклад.

Під час кожного виступу настає мить, коли глядачам здається, ніби фокусник робить паузу. Осяяний сліпучими вогнями, він наближається до рампи й стає обличчям до зали. Він каже (або дає зрозуміти, якщо виконує номер без слів): «Погляньте на мої руки. Я нічого не приховую від вас». Налаштований переконати публіку, артист демонструє свої долоні й розчепірює пальці, доводячи, що між ними немає нічого підозрілого. Потім він повертає долоні тильною стороною, і всі пересвідчуються, що у його руках нічого нема. Аби розвіяти останні сумніви, фокусник може трохи посмикати манжети, закотити їх на кілька дюймів, оголити зап’ястки, показуючи, що там теж нічого немає. Зрештою він переходить до основного трюку. За кілька секунд після того, як усі побачили неспростовні докази цілковитої відсутності будь-яких предметів, в його руках несподівано з’являються віяло, жива голубка чи кріль, оберемок штучних квітів або навіть палаюча свічка. Парадоксально! Неймовірно! Глядачі в захваті від цього дива. Зала вибухає оваціями.

Як таке можливо?

Фокусник і глядачі укладають між собою особливий договір, який я називаю «Угодою про містифікацію». Жодна зі сторін не формулює його відверто — ба більше, глядачі невиразно усвідомлюють, що ця Угода існує, але такою є реальність.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ